

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) HISTORY

EXAMINATION: DECEMBER - 2022

FOURTH SEMESTER

Subject: History of Modern Maharashtra in the 20th Century (HCBCS 17-413)

Date: 14/12/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1. Who is the only Indian woman to be honored as Pandita?
a) Ramabai
b) Tarabai
c) Lakshmbai
d) Sitabai
2. Who is known as the father of labor movement?
a) Agarkar
b) Gokhale
c) Narayan Lokhande
d) Lala Lajpatrai
3. Who started Prabuddha Bharat newspaper?
a) Dr. Ambedkar
b) Mahatma Phule
c) Agarkar
d) Balshastri Jambhekar
4. Who started Bhudan movement?
a) Dr. Ambedkar
b) Vinoba Bhave
c) Mahatma Gandhi
d) justice Ranade
5. Vishnu Shastri Chiplunkar established New English School in Pune with whom co operation?
a) Tilak
b) Agarkar
c) Ballal Namjoshi
d) All of the above

Q. 2. Answer in two to four sentences (Any 5) (10)

- 1) Which peasant movements took place in the 20th century?
- 2) Write a note on Bhudan movement.
- 3) Give information about Dar Commission.
- 4) What were the industries in Maharashtra in the 20th century?
- 5) Name the women reformers of Maharashtra in the 20th century.
- 6) Explain the concept of Kuranshala by Anutai Wagh.
- 7) Give information about Pune Agreement.

Q. 3. Write short notes on (Any 3) (15)

- 1) Twentieth Century Women's Life
- 2) Sarvjanik Sabha
- 3) Cooperative movement
- 4) Armed Revolutionary Movement in Maharashtra
- 5) counter government

Q. 4. Attempt any two of the following. (30)

- 1) Review the progressive movement in Maharashtra in the first half of the twentieth century with special reference to Maharshi Shinde, Shahu Maharaj and Karmaveer Bhaurao Patil.
- 2) Explain Lokmanya Tilak's contribution to Indian National Movement.
- 3) Review the work of Dr. Babasaheb Ambedkar.
- 4) Describe the United Maharashtra Movement. Was this movement successful or failed? Why?

मराठी रुपांतर

२० व्या शतकातील आधुनिक महाराष्ट्राचा इतिहास (HCBCS 17-413)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

(०५)

१. पंडिता म्हणून गौरव केले गेलेल्या एकमेव भारतीय स्त्री कोण ?
अ) रमाबाई
ब) ताराबाई
क) लक्ष्मीबाई
ड) सीताबाई
२. कामगार चळवळीचे जनक म्हणून कोण ओळखले जातात ?
अ) आगरकर
ब) गोखले
क) नारायण लोखंडे
ड) लाला लजपतराय
३. कोणी प्रबुद्ध भारत हे वृत्तपत्र चालविले.
अ) डॉ. आंबेडकर
ब) महात्मा फुले
क) आगरकर
ड) बाळशास्त्री जांभेकर
४. भूदान चळवळ कोणी सुरु केली?
अ) डॉ. आंबेडकर
ब) विनोबा भावे
क) महात्मा गांधी
ड) न्याय. रानडे
५. पुण्यात न्यू इंग्लिश स्कुलची स्थापना विष्णुशास्त्री चिपळूणकर यांनी कोणाच्या सहकार्याने केली ?
अ) टिळक
ब) आगरकर
क) बल्लाळ नामजोशी
ड) वरील सर्व

प्र. २. दोन ते चार वाक्यात उत्तरे द्या (कोणतेही पाच)

(१०)

- १) विसाव्या शतकात कोणत्या शेतकरी चळवळी झाल्या?
- २) भूदान चळवळ यावर टीप लिहा.
- ३) दार कमिशनबद्दल माहिती द्या.
- ४) विसाव्या शतकात महाराष्ट्रात कोणकोणते उद्योग होते?
- ५) विसाव्या शतकातील महाराष्ट्रातील महिला सुधारकांची नावे सांगा.
- ६) अनुताई वाघ यांची कुरणशाळा हि संकल्पना स्पष्ट करा.
- ७) पुणे कराराबद्दल माहिती द्या.

प्र. ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही ३)

(१५)

- १) विसाव्या शतकातील स्त्रीजीवन
- २) सार्वजनिक सभा
- ३) सहकार चळवळ
- ४) महाराष्ट्रातील सशस्त्र क्रांतिकारी चळवळ
- ५) प्रतिसरकार

प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(३०)

- १) विसाव्या शतकाच्या पूर्वार्धातील महाराष्ट्रातील पुरोगामी चळवळीचा महर्षी शिंदे, शाहू महाराज आणि कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या विशेष संदर्भासह आढावा घ्या.
- २) लोकमान्य टिळकांचे भारतीय राष्ट्रीय चळवळीमधील योगदान स्पष्ट करा.
- ३) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या कार्याचा आढावा घ्या.
- ४) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीचे वर्णन करा . हि चळवळ यशस्वी कि अयशस्वी झाली ? का ?